

Informacja dotycząca potencjalnych (niewymagalnych) zobowiązań i należności Skarbu Państwa z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń, według stanu na 30.09.2021 r.

Wstęp

Informacja dotyczy następujących gwarancji i poręczeń Skarbu Państwa:

- poręczenia i gwarancje spłaty kredytów¹,
- poręczenia i gwarancje wykonania zobowiązań wynikających z obligacji² poręczenia wypłaty odszkodowania za zniszczone, uszkodzone lub skradzione eksponaty wystawowe³,
- gwarancje i poręczenia za zobowiązania Banku Gospodarstwa Krajowego z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz wyemitowanych obligacji na rzecz Krajowego Funduszu Drogowego⁴,
- gwarancje i poręczenia wypłat ze środków Krajowego Funduszu Drogowego wynikających z umowy o budowę i eksploatację albo wyłącznie eksploatację autostrady⁵,
- gwarancje i poręczenia za zobowiązania PLK S.A. z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek oraz wyemitowanych obligacji z przeznaczeniem na finansowanie prac przygotowawczych oraz zadań inwestycyjnych realizowanych z ramach programu wieloletniego zawierającego inwestycje obejmujące linie kolejowe zarządzane przez tę spółkę oraz wynikających z umów i porozumień międzynarodowych lub dotyczących linii kolejowych o znaczeniu wyłącznie obronnym lub państwowym, a także dotyczących zakupu i modernizacji pojazdów kolejowych przeznaczonych do diagnostyki, utrzymania, naprawy lub budowy infrastruktury kolejowej oraz do prowadzenia działań ratowniczych lub budowy i modernizacji punktów zaplecza technicznego przeznaczonych do obsługi ww. pojazdów kolejowych⁶,

¹ Art.3 ust.1 ustawy z dnia 8 maja 1997 r. o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz.U. z 2021 r. poz. 442).

² Art.12 ust.1 ww. ustawy.

³ Art.23 ust.1 ww. ustawy.

⁴ Art.39d ust.2 ustawy z dnia 27 października 1994 r. o autostradach płatnych oraz o Krajowym Funduszu Drogowym (Dz.U. z 2020 poz. 2268 z późn. zm).

⁵ Art.39j ww. ustawy.

⁶ Art. 38 ust. 10 ustawy z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym (Dz.U. z 2020 r. poz. 1043 z późn. zm.).

- gwarancje za zobowiązania Banku Gospodarstwa Krajowego wynikające z obligacji emitowanych na rzecz Funduszu Przeciwdziałania COVID-19⁷,
- gwarancje za zobowiązania Polskiego Funduszu Rozwoju S.A. wynikające z obligacji emitowanych na realizację programów rządowych dla mikro, małych średnich i dużych firm oraz programu wsparcia dla Polskich Linii Lotniczych LOT S.A.⁸.

I. Zobowiązania

1. **łącznie potencjalne** (niewymagalne) **zobowiązania Skarbu Państwa** z tytułu gwarancji i poręczeń na **30.09.2021 r.** wyniosły **347 155 725,7 tys. zł**, z tego:

1) kwota zobowiązań Skarbu Państwa wynikająca z udzielonych poręczeń i gwarancji na podstawie ustawy o poręczeniach i gwarancjach wyniosła: 114 709 224,8 tys. zł, w tym:

- gwarancje i poręczenia krajowe 10 807 516,9 tys. zł,
- gwarancje zagraniczne 103 901 707,9 tys. zł,

2) kwota zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu gwarancji udzielonych za Bank Gospodarstwa Krajowego na zasilenie Funduszu Przeciwdziałania COVID-19, wyniosła: 153 028 746,9 tys. zł, w tym:

- gwarancje krajowe 150 596 474,4 tys. zł,
- gwarancje zagraniczne 2 432 272,5 tys. zł,

3) kwota zobowiązań Skarbu Państwa z tytułu udzielonych gwarancji za Polski Fundusz Rozwoju S.A. na realizację Programów rządowych w ramach Tarczy Finansowej PFR, w związku ze zwalczaniem skutków COVID-19, wyniosła: 79 417 754,0 tys. zł, w tym:

- gwarancje krajowe 76 681 504,0 tys. zł,
- gwarancje zagraniczne 2 736 250,0 tys. zł.

2. W 2021 roku limit dla udzielanych poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa wynosi **500 000 000 tys. zł**⁹. Do tego limitu nie wlicza się gwarancji spłaty obligacji wyemitowanych w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19¹⁰.

⁷ Art. 67 ust. 4 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2020 r. poz. 568 z późn. zm.).

⁸ Art. 21aa ust. 2 ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o systemie instytucji rozwoju (Dz. U. z 2021 r. poz. 1010).

⁹ Art. 6 ustawy budżetowej na rok 2021 z 20 stycznia 2021 r. (Dz.U. z 2021 r. poz. 190).

¹⁰ Odpowiednio – art. 67 ust. 5 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz

3. Na podstawie ustawy o poręczeniach i gwarancjach, w okresie 01.01.-30.09.2021 r., Skarb Państwa udzielił 1 gwarancji w kwocie **1 899 954,0 tys. zł**. W III kwartale 2021 roku nie udzielił żadnej gwarancji.
4. W związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, w okresie 01.01.-30.09.2021 r., Skarb Państwa udzielił 37 gwarancji emisji obligacji za Bank Gospodarstwa Krajowego na zasilenie Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 w kwocie **52 793 604,8 tys. zł**, w tym w III kwartale 2021 roku udzielił 15 gwarancji na kwotę **12 059 347,1 tys. zł**.
5. Największe potencjalne zobowiązania Skarbu Państwa z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń przedstawia tabela:

Grupa gwarancji	Kwota w tys. zł
• gwarancje udzielone za Bank Gospodarstwa Krajowego w tym:	
– za BGK na zasilenie Funduszu Przeciwdziałania COVID-19	238 872 501,2
– za BGK na wsparcie Krajowego Funduszu Drogowego	153 028 746,9
– za BGK pozostałe (KFM, infrastruktura)	85 207 778,3
• gwarancje udzielone za Polski Fundusz Rozwoju S.A. na realizację Programów rządowych w ramach Tarczy Finansowej PFR w związku ze zwalczaniem skutków COVID-19	635 976,0
• gwarancje udzielone za PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.	79 417 754,0
• gwarancje wypłat z Krajowego Funduszu Drogowego dla Gdańsk Transport Company S.A.	14 622 466,3
• gwarancje wypłat z Krajowego Funduszu Drogowego dla Autostrady Wielkopolskiej II S.A.	6 887 034,0
• gwarancje udzielone za PKP Intercity S.A.	5 838 441,3
	1 450 673,5

II. Należności

1. Wierzytelności Skarbu Państwa z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń na 30.09.2021 r. wyniosły **28 396,9 tys. zł**, w tym:
 - kwota wierzytelności głównej Skarbu Państwa 4 694,4 tys. zł,

wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw oraz – art. 21aa ust. 3 ustawy z dnia 4 lipca 2019 r. o systemie instytucji rozwoju.

- kwota odsetek ustawowych za opóźnienie na 30.09.2021 r. 23 702,5 tys. zł.
2. W ustawie budżetowej na rok 2021 Skarb Państwa nie zaplanował wydatków na spłatę poręczonych i gwarantowanych zobowiązań. Zarezerwowana zaś została kwota w wysokości **100 tys. zł na pokrycie kosztów** w odniesieniu do postępowań sądowych i egzekucyjnych, związanych z udzielonymi poręczeniami i gwarancjami Skarbu Państwa. W III kwartałach 2021 r. Skarb Państwa nie wydatkował środków z tego tytułu.

III. Zasób majątkowy Skarbu Państwa

Zasób majątkowy Skarbu Państwa przeznaczony na zaspokajanie roszczeń z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa został utworzony¹¹ jako alternatywne, obok budżetu państwa, źródło spłat poręczonych lub gwarantowanych przez Skarb Państwa zobowiązań.

Na zasób składają się akcje i udziały uzyskane w wyniku dochodzenia przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych, w imieniu Skarbu Państwa, wierzytelności z tytułu udzielonych poręczeń i gwarancji oraz akcje i udziały w spółkach, stanowiące własność Skarbu Państwa, wyodrębnione przez Radę Ministrów do 17 lipca 2009 r.

Na zasobie majątkowym Skarbu Państwa, przeznaczonym na zaspokojenie roszczeń z tytułu udzielonych gwarancji i poręczeń, znajdowały się **akcje i udziały** o łącznej wartości nominalnej **115 850,9 tys. zł** (na 30.09.2021 r.).

IV. Rachunek rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa

Rachunek rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych został utworzony¹² w Banku Gospodarstwa Krajowego. Na rachunku tym gromadzone są przychody ze sprzedaży akcji i udziałów składających się na omawiany powyżej zasób majątkowy, odsetki z tytułu oprocentowania środków zgromadzonych na tym rachunku oraz opłaty prowizyjne od udzielonych poręczeń i gwarancji.

Środki z rachunku rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa mogą być przeznaczone na:

- wykonywanie zobowiązań z tytułu poręczeń lub gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa,
- pokrycie kosztów dochodzenia wierzytelności Skarbu Państwa powstałych z tytułu wykonania umowy poręczenia lub gwarancji,

¹¹ Na mocy art. 25 ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz.U. z 2021 r. poz. 442).

¹² Na podstawie art. 30 ww. ustawy o poręczeniach i gwarancjach udzielanych przez Skarb Państwa oraz niektóre osoby prawne (Dz.U. z 2021 r. poz. 442).

- finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa oraz zarządzanie długiem Skarbu Państwa pod warunkiem ich zwrotu na rachunek, w przypadku zaistnienia konieczności wypłat z tytułu poręczeń i gwarancji Skarbu Państwa, w wysokości i terminie umożliwiającym realizację zobowiązań Skarbu Państwa.

Na rachunku rezerw poręczeniowych i gwarancyjnych Skarbu Państwa zgromadzono środki w wysokości **1 234 582,7 tys. zł** (według stanu na 30.09.2021 r.). Zostały one w całości wykorzystane na finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa oraz zarządzanie długiem Skarbu Państwa.